

# TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

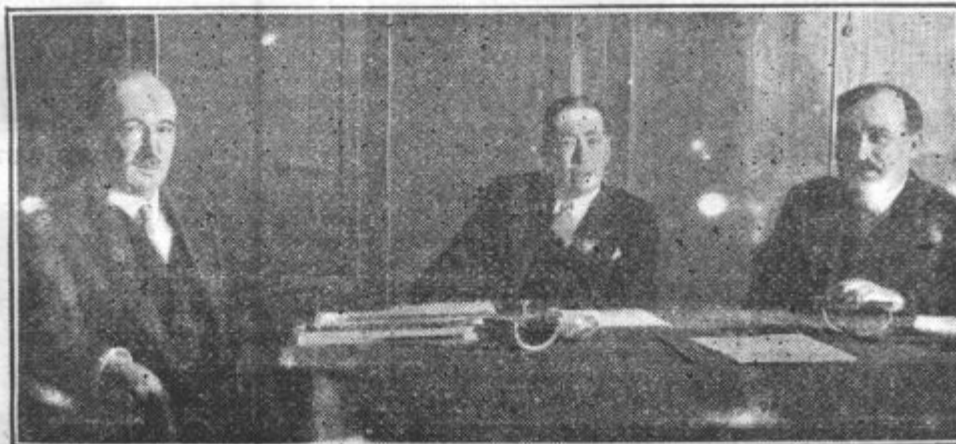
DOMOVINI

Leto X.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1934.

Štev. 5.

## Z ZAGREBSKE KONFERENCE MALE ANTANTE



Ministri pri posvetovanju  
Od leve na desno  
gg. Beneš, Titulescu, Jevtić

Bratje pravoslavne vere so slavili te dni praznik sv. Save, ustanovitelja svoje cerkve, ki pa je istočasno tudi važna osebnost v srbski državni in kulturni zgodovini. Rodil se je okrog leta 1174. kot najmlajši sin velikega župana Nemanje in ime mu je bilo Rastko. V mladeniških letih se je že zatekel v svetogorski samostan in postal menih Savo. V samostanu se je ukvarjal z zbiranjem raznih rokopisov, posebno skrb pa je posvečal svojim rojakom, ki so se posvetili verskemu življenju. Iz samostana se je vrnil prvič leta 1195., ko je v Srbiji po smrti njegovega očeta prišlo do notranjih bojov. Ko so bili spori po zaslugi njegovih posredovanj in vplivov končani, pa se je posvetil organizaciji samostojne srbskopravoslavne cerkve v namenu, da bi tej organizaciji poveril vse narodno delovanje. Leta 1219. je dosegel svoj namen in postal je prvi srbski nadškof. Njegov sečež je bil v samostanu Ziči. Tako je bila ustvarjena srbska državna misel dejansko od Nemanje, njen duševni oče pa je bil nadškof sv. Sava. V tem duhu je odgajal sv. Sava svečeništvo in njegove težnje so tako odlično uspele in tako ozko zvezale cerkev z državo, da so bili duhovniki tudi pozneje pod Turki glavni predstavniki državne misli in da niso za nobeno ceno popustili od te smeri.

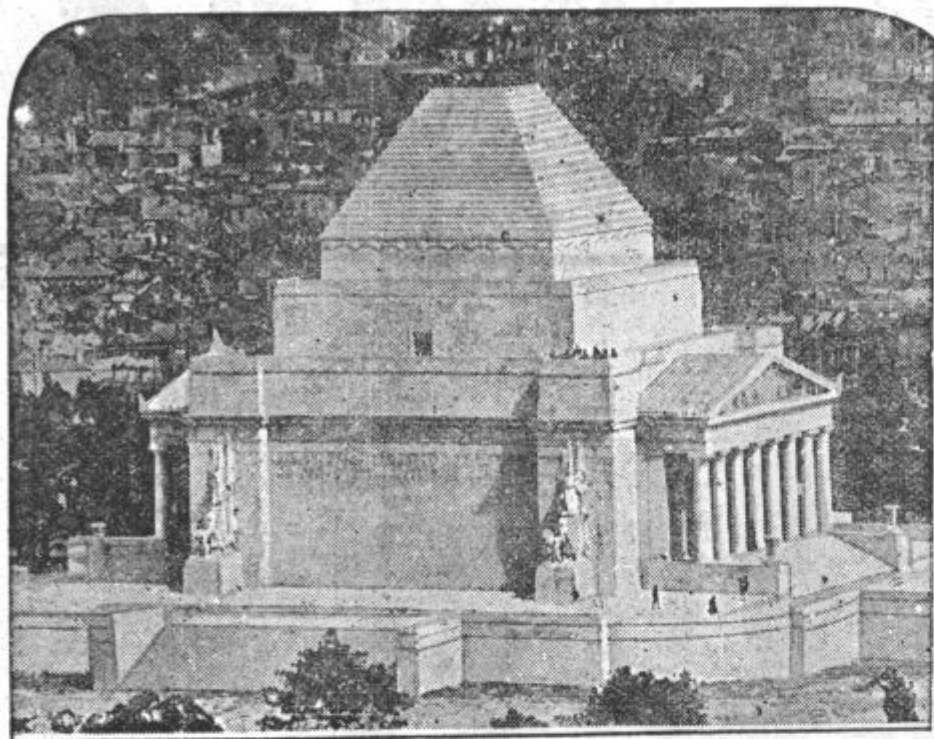


Ko je leta 1227. umrl njegov brat Stefan in je kot njegovega naslednika kronal njegovega sina Radoslava, se je sv. Sava napotil na vzhod, da bi po svoji zaobljubi obiskal sveta mesta. Romanje pa je prekinil, ko so v državi spet nastali spori, a ko se je Radoslavov naslednik Vladislav poročil s hčerko bolgarskega carja Asana II. in so nastali med Srbijo in Bolgarijo najboljši odnošaji, je sv. Sava spet krenil v Jeruzalem, Antiohijo in druga sveta mesta. Na povratku s svojega romanja pa je umrl v Bolgariji dne 14. (27.) januarja l. 1235. Dve leti pozneje so prenesli njegovo truplo v Srbijo v Mileševo, kjer je ležalo do leta 1594., ko so ga Turki odnesli v Beograd in se žgali na Vračaru.

Tako obkrožuje svetnika sv. Savo le malo legend, zato pa nebroj v zgodovini naroda in njegove kulture važnih dejstev. Sv. Sava ni postal samo ena od najbolj priljubljenih osebnosti v pravoslavni cerkvi, marveč tudi v narodni prosveti. Od vseh srbskih pravoslavni svetnikov slavi narod v največji meri sv. Savo kot narodnega prosvetitelja in kneza Lazarja v spomin na narodno usodo, iz katere je vzkliko novo življenje, in ki bo ostala za vedno znamenje neupogljive narodne zavednosti. Sv. Savi kot narodnemu prosvetitelju dolgujemo čast in zahvalo vsi južni Slovani.

# S V E T I \* S A V A

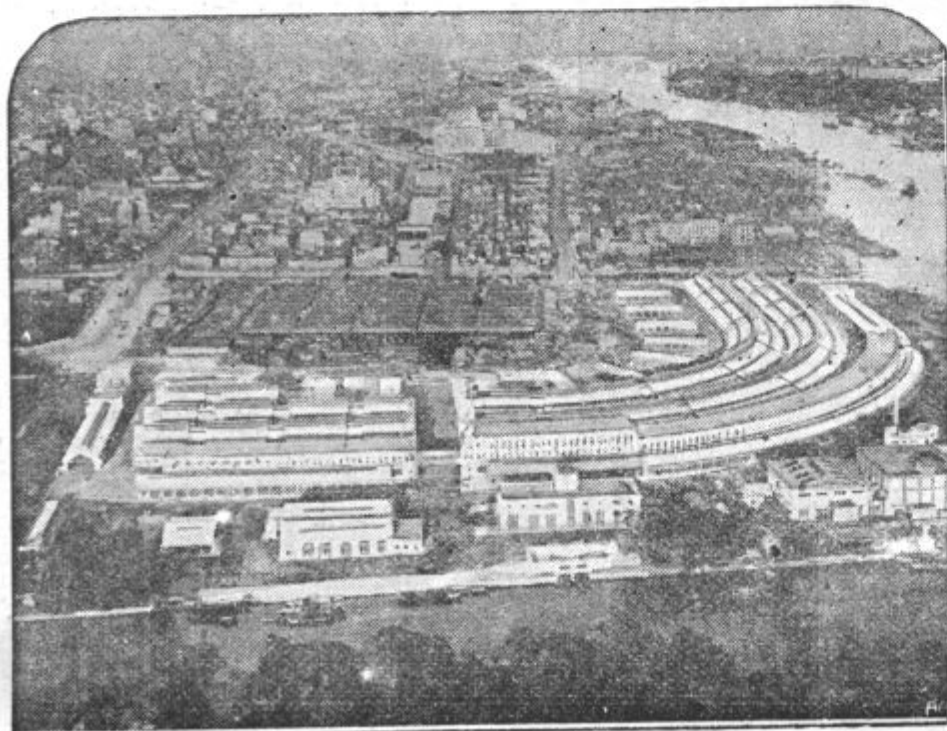
# Pomembni dogodki



**SPOMENIK PADLIM JUNAKOM.** V Melbourneu (Avstralija) so postavili veličasten spomenik avstralskim vojakom, padlim v svetovni vojni.



**ZNACILNO SREČANJE DVEH DIPLOMATOV.** V New Yorku sta se sestala novi ruski poslanik v Ameriki Trojanovski (na levi) in poslanik Zedinjenih držav v Moskvi William S. Bullitt.



**NAJVEČJO OSREDNJO TRZNICO NA DALJNEM VZHODU** so otvorili pred kratkim v Tokiju in nam jo kaže slika po posnetku iz letala.



**NIKOLA UZUNOVIĆ,** novi predsednik vlade



**SMRT PRILJUBLJENE GOSTILNICARKE.** Po kratki bolezni je preminula v Gradišću v Ljubljani gospa Elizabetha Lovšinova, rojena Koblarjeva, vdova po slovenskem igralcu Francetu Lovšinu in sestra pokojnega politika in zgodovinarja Antona Koblarja, dekana v Kranju. Po rodu je bila iz Železnikov. Dočkala je lepo starost 76 let. Do zadnjega je bila izredno čila, a pred dnevi je je zadela možganska kap, kateri je podlegla. Naj počiva v miru.



**TOMAŽ GODEC,** član smučarskega kluba Bohinja in naš internacianalec, je zmagal na smučski tekmi na Bledu na 18 km v času 1 ure, 44 minut, 35 sek.

# doma in na tujem



Josip Lavrenčič

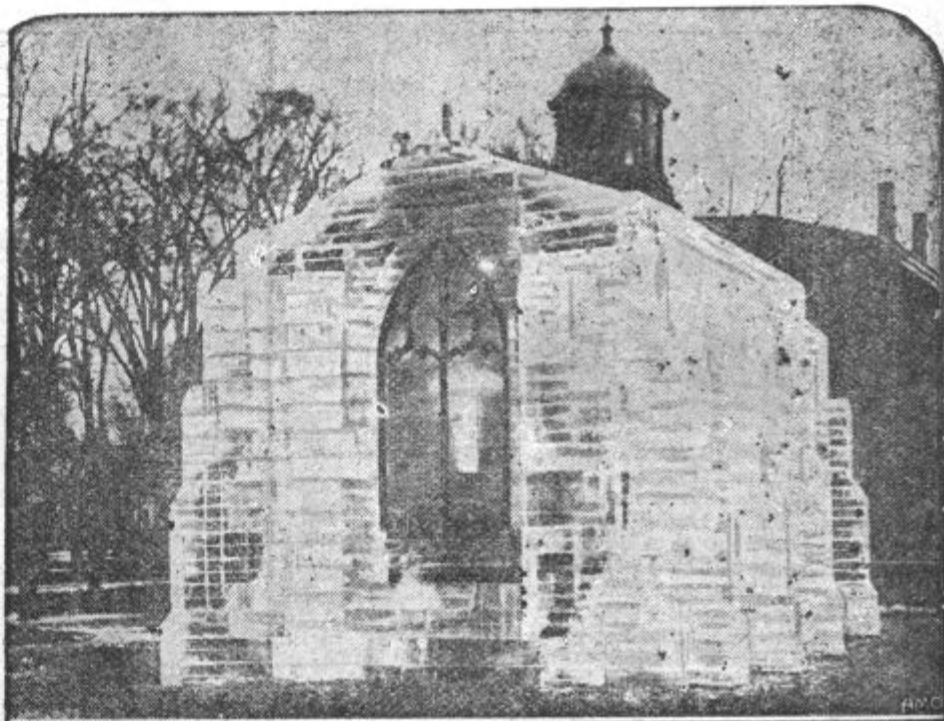


Marija Lavrenčič

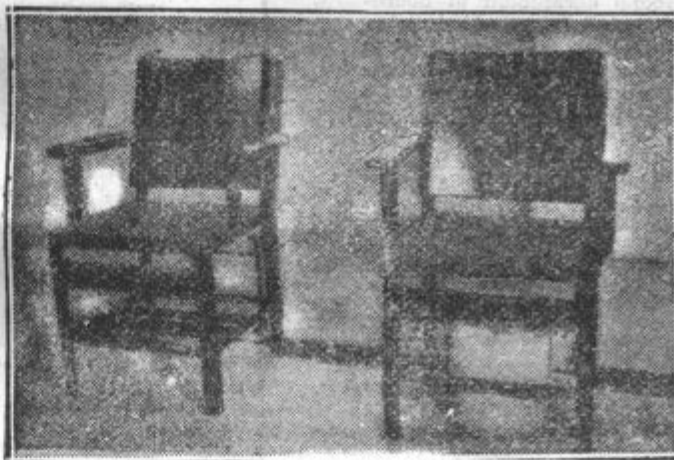
**ZLATA POROKA V LAVRENCIČEVI ROD-  
BINI.** V Ljubljani sta obhajala svojo zlato poroko g. Josip in ga. Marija Lavrenčič. Gosp. jubilar je nestor ene najstarejših in najuglednejših narodnih rodbin na Notranjskem. Bil je dolga leta deželni poslanec na Kranjskem in kasneje po prevratu poslanec v italijanskem državnem zboru v Rimu. Njegova življenjska družica ga. Marija je iz znane Obrezove narodne rodbine iz Cerknice. Politične in rodbinske razmere so oba jubilanta prisilile, da sta se preselila v Ljubljano, kjer obhajata danes zlato poroko v krogu svoje rodbine, v katero štejeta tudi otroke pokojnega dr. Zerjava in njegove pokojne žene, svoje hčere Milene. Zlatoporočencema k redkemu jubileju iskreno čestitamo ter jima v ubrani skupnosti želimo še mnogo zdravih in srečnih let.



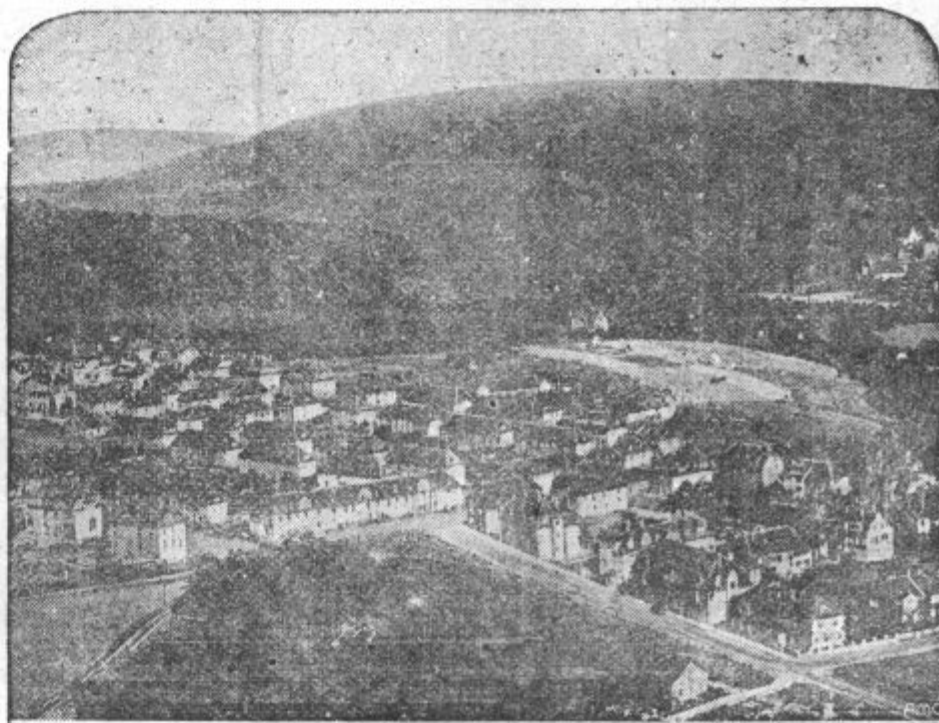
**FRIDERIK KARACHINI**, žrtev zločinskega atentata na brzovlak pri Krškem.



**KAPELA IZ LEDU.** V Lawrenceovem kolegiju v Appletonu (Wisconsin) so dijaki zgradili z 62 tonami ledu 5.50 m visoko kapelo, ki jo ponoči razsvetljujejo raznobarna, močne električne žarnice.



**PLINSKA SOBA NAMESTU ELEKTRICNEGA STOLA.** V državi Kolorado so uvedli namestu električnega stola smrtno sobo za usmrtitev obsojencev s strupenimi plini. Prva žrtev te sobe je bil mladostni zločinec W. Reppin.



**NAROD BO ODLOČIL.** Pogled na Sarrebruck, glavno mesto Posaarja, kjer bo drugo leto plebiscit, da se bo narod odločil za Nemčijo ali za Francijo.



† **FRANCE SPLIHAL.** Neizprosna smrt je ugrabila v Novem mestu uglednega moža, kavarnarja Franca Splihala. Splošno znani in spoštovani pokojnik se je rodil 1868 v Vipavi kot sin uradnika finančne kontrole. Dom je zapustil kot 12 letni deček in se šel učiti kavarniške obrti v ljubljansko »Zvezdo« k takratnemu zakupniku Andreaeasu. Po učni dobi se je napotil v širni svet, da pridobi čim več strokovnega znanja. Pot ga je vodila v Trst, Celovec, Radgono, Gradec, in na Dunaj, bil je slednjič še na Češkem, od koder se je vrnil v škofjo Loko in nato v Kranj, kjer se je l. 1897. poročil z gospo Uršulo Sajovičovo, hčerko znane rodbine z Visokega. V zakonu mu je rodila tri hčerke in dva sina, ki sta marljiva delavca v sokolskih vrstah. Pred 23 leti se je g. Splihal iz Kranja preselil v Novo mesto, kjer je prevzel lepo urejeno kavarno »Central«. G. Splihal je bil seveda član nešteti narodno obrambnih in dobrotnih društev, vnet Sokol. Z delavnostjo in marljivostjo si je ustanovil lasten dom s tem, da je prišla po njem v zakup prevzeta kavarna »Central« v njegovo last. Blag mu spomin, preostalim naše globoko sožalje!



**75LETNICA IVANA GORJUPA.** Te dni je dopolnil 75. leto svojega življenja g. Ivan Gorjup, dobro znan primorskim Slovincem. Nikdar ni sifil v ospredje ter je vedno le skromno vršil dolžnosti, ki mu jih je narekovalo njegovo rodoljubje. Rodil se je 11. januarja 1859 leta kot sin posestnika in trgovca na Proseku v tržaški okolici. Sin Ivan Gorjup je v še povečani meri nadaljeval narodno delo svojega očeta, ustanovitelja političnega društva »Edinosti« v Trstu. Politično se je udejstvoval predvsem v tržaškem mestnem svetu in deželnem zboru, kjer je skozi več volilnih dob zastopal tržaško okolico. Kot rosen in preudaren mož je užival velik ugled pri prijateljih in nasprotnikih. Dolgo vrsto let je bil odbornik in dve leti tudi predsednik političnega društva »Edinosti« v Trstu. Plodno je bilo Gorjupovo gospodarsko delo. Bil je v odboru »Tržaške posojilnice in hranilnice«, soustanovitelj »Jadranske banke«, soustanovitelj tiskarne »Edinosti«, ko je že prej donarno pripomogel k ustanovitvi lista »Edinosti«. V krogu svojih otrok, vnukov in pravnukinje lahko z zadovoljstvom zre nazaj na dolgo dobo svojega življenja in uspešnega delovanja. Mi mu pa želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav ter v miru in zadovoljstvu užival večer svojega življenja.

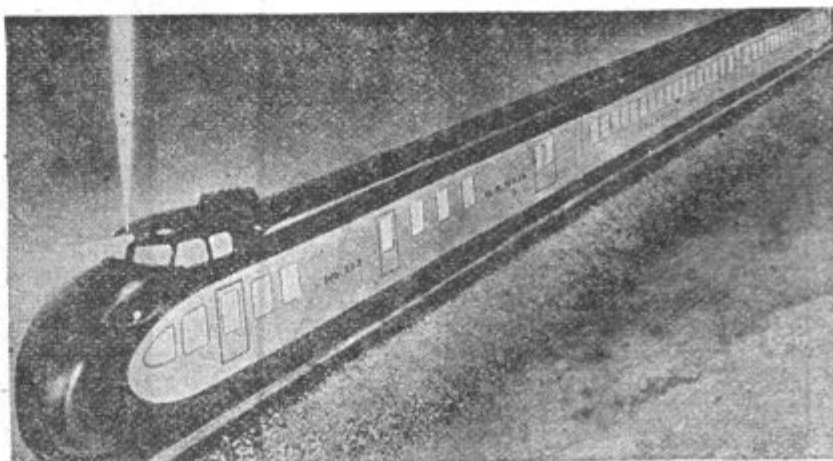
## Sreča v nesreči



Šefpilot patialskega maharadže je pri Montargisu (v Franciji) strmoglavil z letalom na zemljo. Letalo se je razbilo...



.. pilot pa si je pri padcu »samo« zlomil nogo.



**NAJHITREJSI VLAK NA SVETU.** Ameriške Pullmannove delavnice bodo v kratkem dogradile garnituro brzega vlaka po načrtu, ki ga vidimo na sliki. Vlak bo v brzini prekašal vsa dosedanja železniška vozila ter bo po udobnosti in tehniških novostih nekaj posebnega. Motorna električna lokomotiva bo imela spredaj dva orjaška žaromete, eden bo osvetljeval progo, drugi pa bo usmerjen navpično navzgor, tako da bo viden njega žar več desetih kilometrov v daljavo.